

En sameflickas möte med Dag Hammarskjöld i Sarek

Det var en kylig morgon i sommarvistet Lovtak i Sarek och Laila hade en röd toppluva på sig. Där hon sprang omkring och lekte fick hon plötsligt syn på en man som satt en bit längre bort och som också hade en röd toppluva på huvudet. Hon brukade ta sig an fjällvandrare. Om de slog sig ner i närheten av vistet för att äta sin matsäck kunde hon ibland säga: "Kom så ska du få riktigt kaffe", och ta dem med hem till kåtan. Men den här morgonen var hennes pappa ute och samlade in ren, och mamman hade händerna fulla med annat.

Mannen hälsade på Laila och frågade vad hon hette och Laila berättade det. "Varför sitter du här ensam, det är farligt!" sade Laila. "Jag tycker om det, jag behöver det", svarade mannen. De kom i samspråk. Mannen hade många frågor om örterna som växte på den mjuka lavmattan på högfjället. Han ville veta deras samiska namn och hur de användes. Laila berättade beredvilligt vad hon fått lära sig och mannen tog upp en bok, som han skrev i. "Vad skriver du?" frågade Laila. "Jag skriver ner vad jag har varit med om så att jag kommer ihåg det", svarade mannen och räckte henne boken så att hon skulle kunna se själv trots att hon ännu inte kunde läsa.

Foto tillhör Laila spik

Laila plockade en isranunkel och visade mannen. "Det här är min blomma, den har jag fått av min pappa. Den heter *ranunculus glacialis* på latin." Namnet på isranunkeln var det första och enda latinska som Laila kunde. Hon passade också på att på samiska läsa upp mottot som Jovva hade givit henne tillsammans med isranunkeln. Hon kunde ännu inte säga orden på svenska, men mannen lyssnade noga och lade på minnet vad hon sagt. Han hade lätt för att lära.

Den vänlige fjällvandraren gjorde intryck på Laila. När hon kom hem till kåtan på kvällen berättade hon om sin nya bekantskap. "Jag tycker om sådana här turister som kommer förbi", sade hon.

Lailas nya kamrat tältade i närheten av kåtan i tre dagar. Hon och han träffades många gånger. Laila tog med sig nybakade hällkakor och litet fjällsyra i en kopp till honom. Och han lagade fruktsoppa som han bjöd henne på. En kväll föreslog Laila mannen att flytta tältet så att han kom närmare fjällrävarna, och han följde hennes råd. Nästa morgon var hon uppe tidigt och bad sin mamma om litet rökt fisk, som hon sett Jovva lägga ut för att locka fjällräven. Hon tog med sig fisken till sin vän och lade ut den en bit från tältet och låg sedan och spejade genom tältöppningen efter räven. Till slut kom den, lockad av betet. Mannen tog fram sin kamera och kröp närmare för att fotografera. "Du kan fotografera den, men du får inte klappa den, för den bits. Den har vassa tänder", varnade Laila honom.

Hon uppskattade särskilt den vakande blick som hennes nye vän hade. Han såg, han visste, han hörde. Och så sjöng han några afrikanska barnsånger för henne och visade hur man dansade till dem. Hela han gungade och benen for åt alla håll. Laila kunde inte vara still utan hoppade omkring som en gummiboll med honom. "Vad jobbar du med?" frågade hon när de satte sig och andades ut utanför tältet. "Jag jobbar i en stor stad, som heter New York, i ett stort hus, för att det ska bli fred mellan alla länder", förklarade han. "Vi har stora möten där vi diskuterar hur vi ska bära oss åt för att lyckas. Det är mycket viktigt att man talar med varandra och berättar för varandra hur man lever."

Innan mannen fortsatte sin vandring gav han Laila en bok som han själv hade skrivit och ritat. De beslöt sig för att brevväxla med varandra. "Men jag stavar inte så bra", varnade Laila honom. Han bjöd henne också att komma och hälsa på honom på hans arbetsplats och träffa världens barn.

Den hösten kom det ett brev till Laila från andra sidan Atlanten. När hon visade det för sina föräldrar blev de mäktigt förvånade, för avsändaren var FNs generalsekreterare Dag Hammarskjöld. Laila fick flera brev och skrev själv flitigt. Men hon var för liten för att resa på egen hand till New York, och hennes föräldrar hade fullt upp med familjens renar. De kunde inte resa med henne.

En vinterdag några år senare när familjen vistades i Jokkmokk skickade Anne-Marie sin dotter att köpa en tidning. När Laila kom till kiosken såg hon Dag Hammarskjölds bild på löpsedeln och feta rubriker som berättade om hans död. Hon brast i gråt, och sprang hem.